

Zpráva o životním prostředí v roce 2006: legislativní důsledky

Poslanecká sněmovna projednává vládní zprávu o životním prostředí v roce 2006 (sněmovní tisk 346). V tomto informačním listu Hnutí DUHA vypichuje některé důležité body z obsáhlého fasciklu, jež mohou být významné pro legislativní práci sněmovny.

Ne všude pomohou právě legislativní řešení. Řada důležitých kroků závisí hlavně na obcích a městech: typickým příkladem je omezování výfukových plynů v ovzduší. Ale mnoho vážných problémů čeká právě na novely příslušných zákonů.

Slabá recyklace komunálního odpadu

Skládkování komunálních odpadů v České republice razantně stoupl (str. 144). Recyklace přitom činí pouhých 20 % (str. 144) a zbytek končí na skládkách nebo se pálí – ačkoli sousední Německo či Rakousko překračují padesátiprocentní hranici recyklace.

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Legislativu, která podpoří recyklaci a hlavně pomůže, aby třídění odpad bylo nejen správné, ale také snadné. Důležitou překážkou recyklaci jsou totiž špatné služby. Popelnice stojí před každým domem, ale k barevným kontejnerům na tříděný odpad to průměrná česká domácnost má skoro 140 metrů daleko.

Řešením je novela zákona o odpadech. Měla by především stanovit základní standard recyklačních služeb – aby lidé v každém městě či obci měli možnost třídění hlavní složky odpadu (včetně kompostovatelného bioodpadu z kuchyní a zahrad). Musí rovněž vylepšit ekonomické prostředí pro recyklaci reformou poplatků za skládkování či spalování odpadu a také motivovat obce i města k zavádění lepších recyklačních služeb pro domácnosti.

- Potřebné prostředky musí být obcím či městům k dispozici z evropských fondů.

Poslanecká sněmovna může po vládě chtít, aby je cíleně investovala do vyšší recyklace a snadnějšího třídění odpadu. Operační program Životní prostředí k tomu dává základní rámec. Bude však záležet na konkrétních projektech.

Znečištění vzduchu v obcích

Vzduch v řadě měst a obcí běžně překračuje hygienické limity některých škodlivých látek, hlavně mikročástic prachu, rakovinotvorného benzo(a)pyrenu a přízemního ozónu (str. 20-27). Vinu nesou zejména výfukové plyny a topení uhlím v domácnostech.

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Nový zákon o obnovitelných zdrojích tepla, který by rozhybal trh se solárními panely, moderními, čistými kotli na biomasu nebo tepelnými čerpadly. Domácnosti a obce by pak nemusely vybírat jen mezi drahým plynem a špinavým uhlím – právě takové dilema totiž vede k vysokému znečištění.

Zákon o obnovitelných zdrojích z roku 2005 rozhybal výrobu zelené elektřiny – větrné nebo solární fotovoltaické elektrárny a další. Ale tři čtvrtiny možností k výrobě energie z obnovitelných zdrojů u nás tvoří vytápění a ohřívání vody. Pro něj obdobná legislativa dosud chybí.

Zdravotní stav lesů

Zdravotní stav jehličnatých lesů se horší (str. 82-83, zejména graf I.5.4). Přesto velkou většinu nové výsadby stále tvoří jehličnany, hlavně smrky – ačkoli správně by v lesích měly převažovat duby, buky a jedle (str. 86-87). Nadále tedy budou převažovat nezdravé, umělé smrkové porosty. Právě vinou chřadnoucích monokultur jsou živelné, nouzové těžby při polomech či napadení škůdci vysoké a mají „narůstající trend“ (str. 85).

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Novelu lesního zákona, která by vyžadovala větší podíl místních druhů stromů ve

výsadbě (tedy postupnou obnovu smíšených a listnatých porostů) a omezila holo-sočné kácení.

Emise oxidu uhličitého

České exhalace oxidu uhličitého v roce 2006 dosáhly skoro 12,6 tuny na obyvatele a byly nejhorší v posledních pěti letech (str. 91). Navíc „zůstávají měrné emise skleníkových plynů v ČR ve srovnání s ostatními státy jedny z nejvyšších a ukazují tak na vysokou emisní náročnost české ekonomiky“ (str. 211).

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Požadovat po vládě, aby předložila návrh účinné ekologické daňové reformy. Měla by přesunout část daňového zatížení z pracovních míst a výdělků na uhlíkové emise. Rozpumpuje tak investice do moderních, vysoce efektivních technologií, zvýší konkurenceschopnost průmyslu a zároveň vytvoří tisíce nových pracovních míst.
- Rovněž zde by pomohl zákon o obnovitelných zdrojích tepla.

Kontakt:

Vojtěch Kotecký, programový ředitel Hnutí DUHA, telefon 604 202 470, 545 214 431, email vojtech.kotecky@hnutiduha.cz

Vydalo Hnutí DUHA
Vojtěch Kotecký, leden 2008

A ▶ Bratislavská 31, 602 00 Brno
T ▶ 545 214 431
F ▶ 245 214 428
E ▶ info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.